

Рухло у Комловиці • Karácsony Komlósán

РУСИНСЬКИЙ RUSZIN VILÁG СВІТ

рочник XXIII. число 176., новембер-децембер 2025.
XXIII. évfolyam 176. szám november-december 2025.

*Шедевры русинського умілтства
A Ruszin Művészet Remekei*

Ораторія у честь сятomuченикув блаженого Теодора Ромжы и Павла Петра Ороса

Познатый культурный центр каштіль „Штефанія” занимає главное місце меже культурными інституціями столиці нашуй державы Будапешта.

15. новембра 2025. рока Вседержавное Русинськое Самосправованя по традиції організовало планованое на сесь рук міропріятя. У минулых роках артiсты, танцёвалні группы и співакы презентовали живі и цінні програмы русинськуй сполности, котрых заінтересована публика принимала з великым задоволенём и тапшанём выразила свое признаня.

2025. рук був цалком иншакый и тяжкый.

На сесь рук був планірований шор програм пуд клопотливых організаціїв Мукачовськуй Єпархії, скапчаных из беатіфікацієв трагічно забитого, тайно вусяченого пудкарпатського грекокатолицького єпископа Павла Петра Ороса. Літургічні міропріятя беатіфікації были планіровані у пудкарпатськум поселеню Білки, де пострадав великомученицьку смерть духовный отець поселеня, котрого нараз забила насмерть націлена куля, выстрілена из піштоля. На сесь же день была планірована сяточна літургія у малярськум селі Бірі, де родив ся владыка.

Планіровані на 2-5. мая 2025. рока міропріятя изза смерти папы Франциска не одбыли ся.

По выбраню нового папы Лео XIV. вызначні міропріятя состояли ся у септемброви 2025. рока – наперек того, ож Пудкарпатя теперь є военнов стратегічных зонув.

У честь двох пудкарпатських єпископув-великомученикув, котрі были сочасниками, была написана ораторія.

Представлена ораторія была написана у духовности молитв и памняти, задумав и сотворив і Томаш Бубнов, лавреат премії Ференца Ліста и премії Artisjus, заслуженый умілець Мадярщины, умілськый руководитель и основатель Мужьского хора Сятого Єфрема.

Познатый композитор писав ораторію на основах класичных и літургічных творув а

также хоснованых на предстві музичных інструментув.

Артiсты были на самый перед співакы, умілці хора Сятого Єфрема.

Події жывота обадвох великомученикув предствляли артiст Ґабор Могаі и грекокатолицькый сященик о. Ґабор Орос. Жывот двох мученикув указовали од раннёго дїтвацтва до взростлости, їх выбор призваня, муцность и віроисповіданя, трагічні и потрясувучі моменты смерти и політичний тиск на сполности.

Душевным и эмоційным наратором предствы была Беата Ястер.

За історичні події, за жывот великомученикув, за їх трагічну смерть выдали много книг, котрі попри вызначных особ великомученикув свідчать за жертвы бывавучых на Пудкарпатю и у Карпатськум базені грекокатолицьких сященикув и вірувучых, без котрых ся статя не была бы написана.

Ся ораторія є предства молитвеного жывота. Нашое честованя и поклон перед духовными великашами, особо перед Богом создателём и його єдинородным сыном, Исусом Христом!

По кунцєви ораторії притомні учули благоговія тишыны, пак у знак почести ку жертвам и артiстам довго тапшали стоячы!

*Янош Мигаль Соноцькый
Товмачив: Віктор Гіріц*

Главный патрон міропріятя:
Мікловш Шолтейс,
держсекретарь Канцеларії премьер-міністра
за конфесійні и національні капчаня

Патрон міропріятя:
Віра Гіріц,
посланик Русинув у Парламенті Мадярщины

Міропріятя пудпоровав Фонд Ґабора Бетлена
Нумер гранта: NKUL-KP-1-2025/3-00208

Сполное сяткованя Рuzдво у XI. районі Будапешта

Незадовго до Сятого вечара, 20. децембра с. р., у XI.-ум районі Будапешта зобрали ся столичні и відицькі Русины, обы уедно поколядовати и одсятковати приходящее Рuzдво Христово. Помалы исхожувуть ся гості и участники торжества у сяточно убрануй залі, занимавуть міста за застеленыма обрусами столами, звучать файні рuzдвяні мелодії, а атмосферу сята пуднимать парадно убраный блискачый крачуновыи стромик.

Привітственов бесідов отворив міропріятя председатель РНС XI. района Будапешта Петро Гладинець, котрый попривітствовав ушыткых притомных. Далє гості мали можность насладити ся выступами наших діятелюв культуры.

Первым на сцені выступило Мішколцьское русинское тріо, котрое исполнило автентичні русинські колядки у націоналнум шатёви. Дуже приятно видіти, колы молодеж из таков любовлёв сокотить свою традицію.

Нараз за колядкама слідовав выступ діточого русинського танцколектива пуд руководством Александры Ликович из музычно-танцёвалнов рuzдвянов постановков. Діточкы подаровали ушыткым незабытныи казочныи

руздвяный номер из світловыма ефектами.

Позад невеликого перерыва сцену заповнив русинський Бетлегем из ушыткыма його участниками – Пастырями, Дідом, Чортом и Ангелами, так як и сохтує быти у нас на Рuzдво. Дійство-игра была поставлена на русинськым языкови, а меже тым звучала традиційна русинська колядка. Приятно было чути, як притомні гості уедно из участниками Бетлегема колядувуть наші колядки „Рождество Твое Христе Боже наш”, „Коли ясна звезда”, „Небо и земля” и инші.

А далє были представлені традиційні пустні и порзні стравы, котрі Русины сохтувуть ладити на рuzдвяні сяткы. Гості ся гостили пуд рuzдвяну живу музыку піаніно, котру застачив про них артїста Янош Бачі – професійный піанішта.

Прекрасна сяточна атмосфера обывовала у залі – шумна бесіда, діточый сміх и весела колядка. Сесі ушыткі сохташі напавду жыють у наших сердцах и у нашуй памняти, айбо як ото красно, колы они оживавуть наяву днесь!

Анастазія Тіводор

Рuzдво у Комловшці

У децемброви 2025. рока організовали сьме у Комловшці міропріятя „Адвентські пудготовлення и стріча бетлегемешув”. Главным організатором было Русинськое національное самосправованя Комловшкы з пудпоров Самосправованя села Комловшкы.

Міропріятя удало ся красно и у файнуй наладі. Перше доведна украшали сьме ялицю на плацови перед мерієв, за сым міропріятя продовжало ся у русинськуй „пелевні”. Сято обогатив выступ Русинського національного вокального ансамбля Комловшкы. На традиційнуй русинськуй вечері їли сьме квасну грибову поливку, голубці и бобалькы з сиром и маком. Про діти організовали сьме кружок ремесла, обы нико не зуновав. Бетлегемські бавкы мали

великый успіх. Выступили молоді бетлегемеші, по сёму зобрали ся на єдну бавку и старі бетлегемеші, котрі ищи фурт памнятали співанкы, тексты. Пуд час міропріятя проєктовали сьме фотографії днешніх и старых бетлегемешув, айбо табла фотографій также мала великый успіх. Дуже сьме были раді, ож многі навщивили міропріятя, надїеме ся стрітити и на слідувучый рук!

Од имени мера Сілівії Галушка и председателя містного РНС Андрашне Семан

*Юдіт Рацни Сікора
Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка*

Хованя традицій у Шайовпалфолі у децемберу

Про Русинське національне самосправованя Шайовпалфолы у децембру майглавна задача была хованя традицій. На 4. неділю Адвента члены сполности зясь готовили ся вдохновенов програмов на сято запаленя свічок поселеня. Діти представили курту програму, пак співали сьме русинські рудвяні співанкы, котрі змоцнили сяточный наструй. Шором міропріятя силали сьме гостей бейгліюм, горячым вином и чайом, таким чином супроти холоднуй погоды стала тепла и цімборська атмосфера.

На сятый вечур возродила ся майфайна и

майсердечна традиція поселеня. Колядники ходили з хыжі на хыжу, віщовали радостну вість Руддва, співанём и вінцёванём честовали фамілії. Русинські колядки подарили не лем сяточный наструй, айбо змоцнили сполность и хованя наших традицій. Пасторська бавка діти перед вечерной у церьковли была великым доимом про присутніх. Она просто айбо любезно повідала за історію роженя Исуса. Представа діти, у котруй оны бавили пастирюв, ангелув и сятю фамілію, дала нам могучность пережыти душевность сята и подарила вірникам незабутні моменты.

Процесія з лампашами у честь дня Мартона у Шайовпалфолі

У Шайовпалфолі організовали процесію з лампашами у день Мартона, де были присутні многі бывателі поселища, малі и доростлі. Участники шейталовали з колоровыма, зробленыма своєв руков лампашами по улицех поселища, освіщали осенню нуч. Розманитость и креативность лампашув показовали єдинство общности и наміреня хованя традицій. Процесія кончила ся у Русинськум домі, де присутніх чекало теплеє гостинство. Хліб з мастёв, горячое вино и чай были на столох, а

приятні бесідованя меже люде и сполні доимы подарили нам файный вечур. Коло вечаршого огня люде повідали за легенду сятого Мартона, котра и теперь актуална - вістить нам милосердіє, бескористность и любовь ку людем. Процесія з лампашами у честь дня Мартона была не лем красна сосполна програма, айбо добрый час на змуцнення солідарности общности, хованя традицій и пудготовленя ку сятам.

Адвентські даянія у Шайовпалфолі

Русинське національне самосправованя Шайовпалфолы закончило акцію адвентських даяній у Шайовпалфолі, ку которуй прикапчали ся многі бывателі поселища. Дякувучы акції зобрало ся булш ги 70 міхув з даяніями, котрі організатори послали у Мішколц, у Грекокатолицьку місіонарну контору. Ся акція показала єдність сполности и її способность на бескористну помуч, што зясь доказує, ож бывателі Шайовпалфолы хочуть помогати

бідувучым. Каждое даяніє было у правду помуч и надія про тых, ко бідовали у часы адвента. Самосправованя дякує вшыткым, ко своима даяніями помогли нам доведна зробити час пудготовленя ку рождеству майфайным и цінным.

Жужа Токач
Товмачила: Евеліна Скїба

Честовані Читателі!

Май повну інформацію за жывот Русинув Мадярщины годні сьте дустати на нашу интернет-стороні: <http://ruszin.com>

День націоналностюв у Сігетсентмікловшови Русинські цінности на сятови націоналностюв у Сігетсентмікловшови

15. децембра у Сігетсентмікловшови у торжествену атмосфері одбыв ся День націоналностюв, котрый дав можность представити культурну дідузнину сполностюв, бывавучых у поселеню, познати иншакі традиції и почувствовати свуй ідентітет.

На культурнум вечарі Русинськое націоналное самосправованя представило свою сполность літературнов програмов и співанём. Русинські літературні твори и співанкы голосили за важность хованя русинськуй ідентичности, передаваня материнського языка и духовнуй дідузнины, достойно капчали ся ку тихости Адвента и сяточнуй вістки.

Культурну програму доповнила націонална гастрономія: Русинськое націоналное самосправованя гостило солодкыма и соленыма шутеменями, горячим вином, нагадувучы

традиційну, теплу атмосферу сполных стрічань.

На кунцёви програмы представителі сімох націоналных самосправовань Сігетсентмікловша доведна запалили свічку на адвентовум вінцёви. Сполное запалёваня свічки сімболично выразило єдинство націоналностюв, честованя єден друогого и цінности мирного жывота. Слободна бесіда и коштованя ідіня майліпше усилило капчаня націоналных сполностюв.

День націоналностюв и сесь рук пудтвердили, ож активна притомность и цінности русинськуй сполности суть важнов частёв культурного жывота Сігетсентмікловша и його члены много роблять на тото, жебы наші традиції передавали ся будучуй генерації.

Русинські традиції гляданя салаша у передвечур Руздва у Сігетсентмікловші

24 децембера, у передвечур Руздва, у Сігетсентмікловші, у грекокатолицькуй церкві Арпад-газі Сятої Пірошкы, у часі душевнуй сяточнуй події возродили сохташ гляданя салаша. Дійство, котрое несло глыбокое духовное посланя Руздва, напонило історію рождєня Исуса у дусі русинських и грекокатолицьких традицій.

У ході рольовуй игры, віновануй гляданю ночованя, особо была выділена важность таких чеснот як пріяня, милосердіє и любов. У тишині и сященнум простурі церкви притомні мали можность быти не лем позерачами, а и духовными участниками вандрованя, у котрое Марія и Йосиф рушили ся настрічу ночи у Віфлеємі. Сєся традиція, як проимливый элемент русинськуй народнуй релігійності, спомагать нам пережыти таїнство Руздва.

Гляданя салаша у передвечур Руздва было рувночасно духовным приладженём и можностьов захранити традицію сполности, у керетох котруй также проявило ся честованя ку русинськум коріню, наспівам и удідузненным сохташам. Сєся подія органічно вписала ся у літургічний рук грекокатолицькуй церкви, укріпившы чеканя сята.

Сякі дійства ищи раз досвідчувуть, што русинські традиції жыють и процвітавуть у сосполнум и церькувнум жывоті Сігетсентмікловша, и играють важну ролю у передаваню віры и укріпеню єдиности громады, особено у сято Руздва Христового.

*Деакни Скіба Аннамарія, председатель
Товмачила: Анастазія Тіводор*

Рождество у Сіксові

16. новембра с.р. Русинське національне самосправованя почало пост перед рождеством готовленём адвентных вінцюв: у грекокатолицькій церкьковлі шором ремеслянуї програмы, котру пудпоровало самосправованя, русинські вірники и їх фамілії доведна рушили у великий путь ку рождеству. Пуд конець проведеного у приятнуї атмосфері, з крачунськыма співанкамы міроприяття Отець Габор осятив десятки вінцюв.

У децембру русинське самосправованя участило ся у трёх вашарох мерії Сіксова, де продавали ремесляні виробкы и горячое вино. На третюм запаленю свічок благоговіня вюв хор русинськый общины CHARIS, своїм выступленём обогатив вечур.

5. децембра у неділю перед обідом у греко-католицькый церкьковлі Сіксова вірникув навщивив русинськый Миколай.

12. децембра наша русинська община при-

капчала ся ку живучум адвентськум календарю вароша Сіксов, важной было показати про бывателюв наші традиції.

21. децембра по обіді на адвентськум концертові вароша выступив русинськый хор CHARIS з давніма русинськыма співанкамы.

У сятый вечур, перед пувночнуй службов вірники по майфайнум русинськум сохташови колядовали парохови и го фамілії. Было добре співати світови радость Роженья.

25. децембра перед обідом на рождественуї сятуй Літургії діти русинськый общины обрадовали присутніх у церкьковлі крачунювськов програмов. Окрем сердечных віршув прозвучали и наші красні співанкы. На церкьковнум сятї прощаня уд старого рока были присутні русинські вірники и председа-тель РНС Сіксова.

*Габорне Бейреш, РНС Сіксов
Товмачила: Евеліна Скіба*

Борбала Майорне Жебеші лауреат премії про національні меншыны 2025.

У авлі Болгарського дома культуры 18. децембра у сяточнуй обстановці Мікловш Шолтейс, заміститель міністера, держсекретарь канцеларії премерміністра по конфесійным и національным капчаням передав Премії про національні меншыны 2025. рока. Лавреат премії мадярськый русинськый сполности Борбала Майорне Жебеші, учителька Мучонськый школы Сятого Петра, котра вжек много рокув преподавать русинськый язык и народопис.

Борбала Майорне Жебеші родила ся 31. августа 1955. рока у Сіксови. 1978. рока у бывшум Педагогічнум інституті имени Хо Ши Міна дустала діплому учителя історії и руського языка.

На теперішнум місті, у Мучонськый греко-католицькый общеобразователнуй школі Сятого Петра учителюе з 1973. рока. По зміні режыма у школі перестали учти руськый язык и встав вопрос: „Як быти дале?”. И тогды Русины Мучоня, што жыють ту у великуй кулькости, обернули ся до Борікы и ініціовали преподаваня русинського языка у містнуй школі. Молода учителька з ентузіазмом взяла ся за організацію ученя русинського языка: склала програму школованя, яку прийняло Міністерство вошкованя, організовала группы ученикув, писала заявкы на конкурсы, організововала

таборы рудного языка, группы націоналнуй співанкы и танця. За минулый час школаші з великым успіхом выступали на національных сятюх, путовали на загатарні покликаня, участвовали у русинських таборох материнського языка и міроприятя хороненя традицій. Тепер у школованю русинського языка и народописа участвувуть 39 малых школашув, а у русинськый молодежнуй танцевалнуй групі 16 особ.

1994. рока у нашуї отцюзнині майпервое русинське національне самосправованя было організованое иппен у Мучоню, а Боріка вже много рокув є його председателём. 2006-2010. рокы Боріка была діятельным членом депутатського корпусу територіалного русинського самосправованя области БАЗ. Заслугов ї активности и вутримкы є много успішных конкурсув, котрі дали можность русинськый общині познакомити ся з жывотом и діятельством своїх русинських братув дома и за гатаром.

У 2012. р. собур ВРС наградив премієв Антонія Годинкы Борбалу Майорне Жебеші за діятельство у обученю русинського языка, за захраненя народных традицій и за ї многоручну роботу в области русинського самосправованя.

Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Профет Всевышнёго

Помалы затихне бетлегемська стайня, котру Йосиф наладив валовшным про люди. Застив огонь, одлетів запах свіжуй булки. Бывавучі ту путувуть у Єгипет. Памнятні каміня діточых гробув шорувуть ся на жыдувських цвинтарѣх. Матері боювуть из слызами, отці хмураво позеравуть у будучность повідавучы: „Кедь се стало ся, што ищи годно быти?”

У столиці великуй Римській імперії, у Римі, на мраморнум цісарському тронові чередувуть ся великаші. Смертні тіла їх пуйшли у глубину землі изза забивства вадь інтригы.

Далека земля з центером Віфлеєм ищи держыть ся на фаміліарнуй основі. Могуча дінастія Ірода здавала ся тяжко.

Появило ся новое покоління бывавучых там люди, ги сочасныкы Христа, їм пуд 30. Они вірувучі и пудчинявуть ся законам власти айбо даколы и бунтувуть.

Профет вірувучых є сам господь Христос, котрый своєв мирностєв и старателностєв став членом сполности, котра майпервое традиційна и сінагогська. Ту указує своє знатя, божі його свойства будуть помалі знамі у бытовуй стреді. Вун познає книги, знає читати, знає традиційні жыдувські знатя з Талмуда, знає історію свого народа.

Буде познатый за свою привітсвену натуру, вун муцный, простый робутник.

Будує свою окружность, міняє ї фізично и духовно. Діє добрі на люди. На своїх и на других. Стали ся у нєго наслідники, чекать од ных терпеливость, покорность, любезный позур на другого. Тихый у слові. Його слова молитва.

Велику пустыню Іудеї красить и богатить ріка Йордан. Ту бывать молодой профета Йоан Хреститель, сын профеты Захарія. Його голос далеко чути, дусігать сердца. Силує ся досягнути новое покоління. Повідать голосом слободы.

Історичный світозор жыдувського народа опреділяє рабшаг у Єгипті и у Бабілонови. Теперь мусайно бы жыти по законам Римській імперії. Йоан Хреститель проповідать душевну слободу, котра выше є вшелияких земных законув. Повідать, же челядникови дає слободу лем віра у Бога, а віра дає спасеніє. Днешніма словами, „менеджер” сєго проекта Исус Христос!

Указує на пудходячого ку нєму Исуса: „Позерайте, Вун Божый Агнець, вун вузьме на ся гріхы світа.” Задача його слухачув: „Привертайте ся ку вірі и кайте ся, ибо настало царство Божое.” Шором покаяння стане челядник наслідником Исуса Христа.

Йоан Хреститель веде люди ку Исусови: сам не ряхує себе валовшным проповідовати кликаня Божое людом, так як Исус є коло нєго, заганяє їх до нєго: „Його слухайте!” Многі слідувуть за Господом, ибо вун так повідать, котрый має силу.

Слово Божое инака сила. Дає нам жылот днесь и пудготовлять ку будучности.

Теперь слідує куртый час фаршангув, за сым пуст перед Великоднєм. Сї літургічні часы давуть нам час заняти ся душов. Поміняти способ жывота, як и сам жылот. На йсе призивать Йоан Хреститель и кличе нас Христос спаситель, котрый указав Богу ественность своїм жылотом, мученєм, смертєв и дає нам вічний жылот воскресенієм своїм.

Нашое покликаня є покликаня на вічний жылот. Віроісповіданєм свідчимо Його нашим спасителєм и наше спасеніє.

Словами молитвы літургії Сятого Йоана Златоустого повідаєме: „Прийдіте, поклонім ся и припадем ко Христу! Спаси нас Сыне Божый, воскресый из мертвых, співаючым Ти: Алілуя!”

*Янош Мигаль Соноцькый
Товмачив: Віктор Гіріц*

Водокици

По Сятуй Літургії у грекокатолицькуй церьковлі Сятого Флоріана на улиці Фєв у Будапешті Фюлєп Кочіш, митрополіт Гайдудорогьскуй митрополії коло площі Батяні посятив Дунай. Повідав за майбулшое и майдушевное капчяня з Богом.

У Солнокови Фюлєп Кочіш, митрополіт Гайдудорогьскуй митрополії зашором намачав у воді Тисы тройні свічки, за сым молячи ся трічі надихнув на ріку, руков и крестом осятив ї. Из воды узяв канчувом и по го сохташови и теперь выпив еден лиг.

У Мадярщині ищи осятили воды у Гортобаді, Токаї и на Озеру Тиса.

Жерело: <https://hd.gorogkatolikus.hu/>

Новембер

06.11.: Вседержавное Русинське Самосправованя держало **позарядовое засіданя** у своєю Резиденції на улиці Дёрмат. Повістка засіданя включала: вопрос за гляданя русинського имени и фамилії, а также обговореня лішты кандидатув на посланика у Парламент од русинській національности на парламентських выборах 2026. рока.

06.11.: Столичное русинське самосправованя організовало споминки за академика Антонія Годинки у залі засідань Вседержавного Русинського Самосправованя, што на улиці Дёрмат. Панахіду держав грекокатолицький священник Михаил Тіводор, позад котруй выступив директор Русинського научного інститута имени Антонія Годинки Др. Михаил Капраль из лекцієв „**Антоній Годинка на ламах мадярських новинок (1926-1979)**”. Позад сяточного почестованя и привітственних бесід многочиселні интересувучі ся попозерали выставку дідузнины академика Антонія Годинки, котра хранить ся у Выставочнум залі русинській музейній колекції имени дохтора Атаназа Фединця.

09.11.: Столичное русинське самосправованя, Русинське самосправованя XIII. району Будапешта и Русинське самосправованя Терейвароша держали міропрятя-почестованя 76-уй ручниці мученицькуй смерти грекокатолицького епископа **Теодора Ромжы** у грекокатолицькуй церкві Покровы Пресятуй Богородиці, што на площі Руж. Міропрятя зачало ся сяточнов літургієв и панахідов на церькувно-славянськум языкови. Позад Службы Божуй о. Михаил Тіводор и Др. Маріанна Лявинец держали бесіду за живот Теодора Ромжы у містностях про катехізацію при церкві. Споминки скончили ся выступом змішаного хора „Ларгаменте”.

13.11.: Пуд організаціїєв Русинського національного самосправованя Вамошуйфалу у Селськуй хыжі одбыло ся міропрятя за грекокатолицьких священікув великомученикув. По лекції Базіла Мигалья Теленка члены сполности попозерали фільм „**Засуджені на великомученичество**”.

19.11.: Памнятна конференція, організована Національным етнографичным музеєм из нагоды 150-літя од дня роженя русинського етнографа, языкознателя и історика літературы **Гіадора Стрипського** выкликала великий интерес у нашуй сполности. Цінна колекція, вінована регіонові Марамороша, у Етнографичнум музеєві была сотворена иппен дякувучи його изглядованям. На конференції мы ся спознали из етнографичнов полёвов работов Гіадора Стрипського, котра была сконцентрирована на народнуй культурі його отцюзнины – Пудкарпатя. Міропрятя отворив Др. Лайош Кемечі, главный діректор Етнографичного музея, из привітственов бесідов, а дале держали лекції: Дюла Віга „Етнограф Гіадор Стрипський”, Тімеа Бата „Мараморош на фотографіях Гіадора Стрипського у роки сперед Первуй світовуй войны”, „Грекокатолицькі статуї Сілвестера Тердіка? Вопросы и отвіты за колекції Гіадора Стрипського”, Крістіна Шедлмайр „Колекціонерські вандровкы Гіадора Стрипського на Марамарош”. Участники перепозерали также презентацію из назвов „Фамілні спомини” - добур фотографій фамилії Стрипських.

21.11.: Пуд організаціїєв Общества Русинув/Рутенув Мадярщины Регіонального русинського національного самосправованя жупы БАЗ и Мішколца одбыло ся сято **Чеканя Рuzдвa** и Слуханя, а члены собора РНС выступили из бавков „Бетлегем.”

22.11.: РНС Геївкерестура держало Слуханя за 2025. рук, за сым начав ся русинський культурный вечур „**Чеканя. Приладжуйме ся доведна на Бетлегемське чудо.**” У богатуй програмі были лекції за етнографію и церькувну історію, поверьх сёго дустали сьме знатя и за русинський фолклор. Цінні лекції Дёрдя Гортобаді „Грекокатолицькі Русины у Геївкерестурі”, Базіла Мигалья Теленка „Передаваня культурной дідузнины у русинських сполностях Мадярщины”, грекокатолицького пароха Бейлы Сюча „Чом „вечеринка” Рuzдво” вызвали позур и интерес многочиселнуй публикы. Анна и Марія Бан доведна з Якубом Дулишкович-Соноцькым співали свої любимі рuzдвяні співанкы, Русинська група співакув

Мішколца співала русинські літургичні співанки. Пуд час міроприятя організували и выставку „Образы русинської історії”. У атмосфері чеканя Руздва вечур кончив ся ученём русинських колядок, пак пуд час гостини могли сьме вглубити цімборські капчаня. Окрем містных обывателюв з русинським ідентітетом были притомні и депутаты інших русинських самосправовань.

22.11.: У дворови Общественой хыжі Уйбуды одбыв ся **День русинської фамілії**, організуваный уедно Столичным русинським самосправованём, Русинськыма самосправованямы Уйбуды, XIII.-го, XIV.-го, XVI.-го и XIX.-го районув. День фамілії бив організуваный из цілєв росшыреня русинської сполности, застаченя можности про русинські фамілії, котрі бывавуть у рузных районах Будапешта, спознати ся меже собов, побесідовати рудным языком и дустати общый опыт приладженя їдіня подля традиційных рецептув, што змуцнило чувство ідентичности и принадлежности доростлых и діти.

26.11.: Русинське національное самосправованя **Комловшкы** держало міроприятя **пожылых**. По представі Русинської націоналной оборонкы Комловшкы выступив Національний вокальний ансамбл Комловшкы. По вечері каждый пожылый дустав подарок. Далші пудпоровачи міроприятя были Самосправованя села Комловшка и Добровольное общество гасичув Комловшкы.

29.11.: Столичное русинське самосправованя у сотрудицтві из даскулькыма Русинськыма самосправованямы Будапешта організувало **вечур памняти из нагоды 85-уй ручниці од дня роженя співачкы Олгы Прокоп**. Особені переятя на міроприятю застачив пудкарпатський русинський фолклорный ансамбл „Бабовка”, фундованый Олгов Прокоп, своїм меморіалным концертом, у котрум, окрем поданя русинських балад и народных співанок, они также повідали за насыченый животный путь Олгы Прокоп. Позад концерта, у часі фуршета, меже участниками ансамбла и членами нашуй сполности ишли довгі дружеські бесіды за артистку, котру мы вшыткі знали и любили.

29.11.: Фюлєп Кочіш, митрополит Гайдудорозькуй грекокатолицькуй епархії посвятив **новый звун грекокатолицькуй** церкви Благовіщеня, што пиля грекокатолицькуй Русинської хыжі у Дебрецен-Йовжі. Позад церемонії посвяченя одбыла ся вечерня и агапе.

Товмачила: Анастазія Тіводор

Децембер

06.12.: Русинське національное самосправованя Ваца у Культурном центрови имени Імре Модача організувало тематичну програму пуд титулом **„Історія, етнографія, історія медицины пуд єднов стріхов – минулость и культурна дідузнина Пудкарпатя у глядилі науки и людських судьбох”**. Чиселна публика слухала лекцію історика, доцента універзітета Др. Йожефа Ботліка, PhD, пуд титулом „Што треба и варта знати за Пудкарпатя” на основі його публикацій за історію Пудкарпатя. Интересна была и лекція Др. Ержебет Ковтюк, PhD, етнографа и історика медицины: „У чарункови ліченя – за капчаня етнографії и історії медицины”. Участникув привітствовала Ілона Жужанна Маткович, мер Ваца. Музыкалну атмосферу міроприятя застачив честованый гость, віртуоз Шандор Форкош. Мож было купувати книжкы авторув за зниженыма цінами, програму доповнили презентація, слободна бесіда и приятельське общаня.

06.12.: Пуд організаціїв Столичного РНС, Терейзварошського РНС и РНС XIII. района пройшло Русинське традиційное **Сято Миколая**. На міроприятя прийшло много діточок из родителыма з рузных районув Будапешта. Діти, котрі навщивлявуть занятя Русинської музыкалной студії пуд веденём Александры Тіводор, чекали Миколая из вершами и співанками. Сятый Миколай прийшов из дарчиками. Пуд веденём Дєрді Сочкы и Леї Солнокі ладили ся парадні вінці на Адвент и руздвяні украшеня на яличку. По обіді многі зучастнили ся на Сятуй літургії у честь Сятого Миколая у церкві на площі Руж. Сяткованя продовжовало ся у резіденції Русинського національного

самосправованя ІV. району. Анна и Магдалина Кедик провели фантастичный Вечур Сятого Миколая.

11.12.: Бібліотека Русинув Мадярщини имени професора Іштвана Удварія держала міропрятя у Пейчови - были покладені вінці ку памнятнуй таблі Антонія Годинки, вінці поклали члени містнуй русиньскуй сполности у честь 161. рочниці дня роженя и 79. рочниці смерти професора, вечур состояла ся выставка книг Годинки. Было выставлено 15 документув за Антонія Годинку из зберьки бібліотеки. Нумер гранта: NKUL-KP-1-2025/3-000185.

12.12.: Засіданя Вседержавного Русиньского Самосправованя одбыло ся у залі засідань Дома націоналностюв у Зуглові. На повістці дня: звіт предсідателя за роботу меже двох засідань, исповнення рішень из прошедшим терміном, рішеня, прийняті депутатським корпусом и передані обяваня, обговореня діла за націоналі фамілії, затвердження плана днукашнєго контролю ВРС и інституцій ВРС 2026. рока, обговореня плана работы на 2026. рук, голошеня премії А. Годинки на 2026. рук, вопрос делегованя у Пудкомісію пудпорованя націоналностюв, модіфікація бюджета 2025. рока Бібліотеки Русинув Мадярщини, Выставочного зала русиньскуй музейнуй колекції имени дохтора Атаназя Фединця, Русиньского научного інститута имени А. Годинки, Урядя ВРС и ВРС, пудпорованя карітативнуй ініціативы „Добрі быти добрым!”.

12.12.: Вседержавное Русиньское Самосправованя у Домі націоналностюв у Зуглові організовало міропрятя пуд названєм „**30 рокув русиньского самосправованя**”. По бесіді Віры Гіріц, посланика Русинув у Парламенті Мадярщини, члени депутатського корпуса ВРС счудовали публику рудвянов програмов ку Адвентови. У Віфлеємськуй постановці выступили: Віктор Крамаренко, Ондраш Крамаренко, Віктор Гіріц, Віктор Дулишкович и Петро Гладинець, ко зладив Бетлегем. Содіяли Ілдіко Товт и Янош Бачі. Вечур скончив ся фуршетом.

16.12.: Столичное русиньское національное самосправованя зучастнило ся у отвореню фотовыставки „**Összhang – Гармонія**”, де

были представлені работы фотографув націоналностюв Будапешта, меже тым и чотири работы фотографа русиньского происходження Яны Фінкелберг–Попович. Выставку організовали Самосправованя Будапешта и Будапештський культурный центр у VI. районі Будапешта, у Центрі ромськуй культуры Romano Kher (ул. Кіраль 67.). Выставку мож попозерати до 30. януара 2026 рока.

20.12.: Русиньскі націоналі самосправованя Ейрда, Йожефвароша, Терейзвароша, Ференцвароша, III., XII., XVII. районув Будапешта и Вседержавное общество русиньскуй інтелігенції имени Антонія Годинки доведна організовали у авлі резиденції Общества Пудкарпатцюв на алеї Варошлігет у Будапешті **Адвентський концерт**. З привітственыма бесідами выступили Др. Степан Лявинець,

предсідатель РНС Йожефвароша и ВОРИАГ, Іштван Повкош, предсідатель РНС Ейрда, и Мійо Шайтош, предсідатель Горватського культурного общества „Руснак”. За сым слідувала лекція и фільм Шандора Ковача, писателя-народописця, лавреата Премії мадярськуй дїдузнины „Демаркаційный камінь на Верецькум перелазі.” У музыкалнуй части програмы выступали Йожеф Іжак (гуслі), Іштван Донец (ксилофон) и Гергєв Ач (маримба) з твором „Музыкальні

звонь”, Мигаль Джанда (гітара, спів) з русиньсков фольклорнов програмов и Николай Лисенко, абітуріент Львовськуй музыкалнуй академії. Музыкалну часть затворило выступленя „Rusnak Drustvo Rusina RH” Горватського культурного общества „Руснак”, умілецькый ведучый Наталія Гнатко. Вечур закончив ся фуршетом.

Товмачила: Евеліна Скїба

Oratórium

Boldog Romzsa Tódor és Orosz Péter Pál felszentelt vértanúink tiszteletére

Budapest székesfőváros kulturális intézményei közül kimagasló helyen van a Stefánia Palota néven ismert kulturális hely.

Az Országos Ruszin önkormányzat többéves gyakorlatának megfelelően 2025. november 15-én itt tartotta meg az ez évre betervezett programját. Az elmúlt években előadóművészek, tánc – és énekes csoportok mutatták be a ruszin közösség élő és értékes programjait, melyeket az érdeklődő közönség nagy meglepedéssel fogadta és tapsal jelezte a színvonalas előadások értékét.

A 2025. esztendő mindenben más és megpróbáló év volt.

Ebben az esztendőben volt beütemezve a tragikusan meggyilkolt kárpátaljai görögkatolikus, titokban felszentelt püspök, Orosz Péter Pál boldoggá avatásának programsorozata, melyet a Munkácsi Egyházmegye nagy gondossággal készített elő. A boldoggá avatás istentiszteleti eseménysorozata a kárpátaljai Bilke településre lett tervezve, ahol vértanúhalált halt a település lelki atyja, akit egy fegyverből kilőtt célzott golyó sebzett azonnali halálra. Ezen a napon Magyarországon, Biriben, ahol a püspök született, ünnepi istentiszteletet tartottak volna.

A 2025. május 2-5.-ére tervezett esemény Ferenc pápa halála miatt nem valósulhatott meg.

Az újonnan megválasztott XIV. Leó pápa megválasztása után 2025. szeptemberében került sor erre a rendkívüli eseményre - mindamellert, hogy most Kárpátalja háborús hadviselési területnek számít.

Kárpátalja két vértanú püspökének tiszteletére, akik kortársak voltak, oratórium készült.

Az előadott oratórium az imádság és az emlékezés lelkületével készült el, amelynek megálmodója és megalkotója a Liszt- és Artisjus-díjas Bubnó Tamás, Magyarország Érdemes Művésze, karnagy, a Szent Efrém Férfikar alapítója.

A neves zeneszerző klasszikus művek és liturgikus énekek és a mű előadásához nélkülözhetetlen különböző hangszerek alkalmazásával alkotta meg az oratóriumot.

Az előadóművészek elsősorban a Szent Efrém Férfikar énekesei, művészei voltak.

A két vértanú életének eseményeit Mohay Gábor előadóművész és Orosz Gábor görögkatolikus pap jelenítették meg. A két vértanú életeseményeit a kisgyermekkortól a felnőttkor eléréséig mutatták be, amelyben figyelemmel kísérhető volt a hivatás választása, a hitvalló és állhatatos helytállás és a tragikus halál megható és megrázó pillanatai, valamint a közösségekre nehezítő politikai nyomás.

Az előadás narrátori feladatát Jászter Beáta látta el, szintén megható és benső átéléssel.

A történeti-történelmi eseményről, vértanúink életéről, tragikus haláláról számtalan tanulmány és könyv jelenet meg, amelyek a két vértanú kiemelkedő személye mellett tanúságot tesznek a Kárpátalján és a kárpátmedencében élő görögkatolikus papok és hívek áldozatvállalása mellett is, akik nélkül még ezek a sorok sem születhettek volna meg.

Az oratórium előadott és elimádkozott életút és imádság. Tiszteletünk és hódolatunk kifejezése a lelki nagyságok, mindenekelőtt a Teremtő Isten és az Ő Egyszülött Fia, Jézus Krisztus előtt!

Az oratórium befejezésével a megjelenteket a néma csend áhítata járta át, majd a legnagyobb tiszteletet kifejezve felállva tapsviharral fejezte ki tiszteletét az áldozatok és az előadók előtt is!

Szónoczkai János Mihály

A rendezvény fővédnöke:

Soltész Miklós,
a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi
kapcsolatokért felelős államtitkára

Védnöke:
Giricz Vera,
az Országgyűlés ruszin nemzetiségi szószólója

Az ünnepet a Bethlen Gábor alapkezelő Zrt.
támogatta

Pályázati azonosító:
NKUL-KP-1-2025/3-000208

A Karácsony közös ünneplése a XI. kerületben

Nemsokkal Szenteste előtt, december 20-án Budapest XI. kerületében összegyűltek fővárosi és vidéki ruszinok, hogy kántáljanak és megünnepeljék Jézus születését. Lassan gyülekeznek a vendégek és az ünnepség résztvevői az ünnepélyesen feldíszített teremben, helyet foglalnak az abroszokkal megterített asztaloknál, szép karácsonyi dallamok csendülnek, az ünnep hangulatát emeli a szépen feldíszített csillogó karácsonyfa.

A rendezvényt ünnepi beszédével Hladinecz Péter, a XI. kerületi RNÖ elnöke nyitotta meg, aki szívélyesen üdvözölte a megjelenteket. A továbbiakban a vendégek élvezhették munkatársaink előadásait.

A színpadon először a Miskolci Ruszin Trió lépett fel - népi öltözetben autentikus ruszin kántálódalokat adtak kelő. Nagyon jó látni, hogy a fiatalság ilyen szeretetteljesen őrzi hagyományait.

Rögtön a kántálás után következett a ruszin gyerek táncegyüttes, vezetője Likovics Alexandra, zenés-táncos karácsonyi műsorral. A gyermekek felejthetetlen és mesés, fényeffektusokkal gazdagított karácsonyi műsorral ajándékozták meg a közönséget.

Rövid szünet után a színpadot megtöltötte a ruszin Betlehemes minden résztvevőjével – Pásztorok, Öregapó, Ördög és Angyalok, ahogy ez karácsonykor nálunk szokás. A színdarab - játék ruszin nyelvű volt, a dalbetétek pedig hagyományos ruszin kántálásokból álltak. Jó volt hallani, ahogy a közönség a Betlehemesekkel együtt kántálja dalainkat „A Te születésedre Krisztus urunk”, „Midőn fényes csillag”, „Ég és föld” és a többi.

A továbbiakban böjtös és nem böjtös ételek voltak soron, amilyeneket a karácsonyi időszakban készítenek a ruszinok. A vendégek élő zene mellett fogyasztották ételeiket, a zenét képzett zongoraművész, Bácsi János szolgáltatta.

Csodálatos ünnepi hangulat uralkodott a teremben – hangos beszélgetések, gyerekek nevetése és vidám kántálás. Mindezen szokások szívünkben és emlékezetünkben élnek, de milyen szép is az, hogy életre kelnek a jelenben!

Tivadar Anasztázia

Karácsony Komlósán

2025. decemberében került megrendezésre településünkön, Komlósán az „Adventi készülődés és Betlehemes találkozó”. A rendezvény fő szervezője a Komlóscai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat volt Komlóska Község Önkormányzatának közreműködésével.

A rendezvény nagyon jól sikerült, igazán jó hangulatban telt. Először a község háza előtti téren közös karácsonyfa-díszítésen vettünk részt, ezt követően rendezvényünket a ruszin csürben folytattuk. A Komlóscai Ruszin Nemzetiségi Népdalkör előadása színesítette az ünnepet. Ruszin hagyományörző vacsoránkon savanyú gombalevest, töltött káposztát és túrós, mákos bobájkát fogyaszthattunk. A gyerekek részére kézműves sarkot alakítottunk ki, hogy a

legkisebbek se unatkozzanak. A Betlehemes játékoknak nagy sikere volt. A mai fiatalság előadta betlehemes játékát, ezt követően régi idők betlehemesei álltak össze egy játék erejéig, akik még ma is nagyon jól emlékeztek az elhangzó énekekre, szövegre. A rendezvény ideje alatt régi és mostani betlehemesek fotóit vetítettük, de a fotófalnak is nagy sikere volt. Örülünk, hogy ennyien ellátogattak hozzánk, reméljük jövőre ismét találkozunk!

Haluska Szilvia polgármester asszony és Szemán Andrásné elnök asszony nevében

Ráczné Szikora Judit

Hagyományápolás decemberben Sajópálfalán

Sajópálfala Község Ruszin Nemzetiségi Önkormányzata számára december hónapban a hagyományok ápolása kiemelt feladat volt. Advent negyedik vasárnapján a közösség tagjai ismét meghitt műsorral készültek a település gyertyagyújtási ünnepségére. A gyermekek egy rövid történetet adtak elő, majd ruszin karácsonyi énekek csendültek fel, amelyek tovább erősítették az ünnepi hangulatot. A rendezvényen a vendégeket bejglivel, forralt borral és teával kínálták, így a hideg idő ellenére is meleg, barátságos légkör alakult ki.

Szenteste a közösség egyik legszebb és legmeghittebb hagyománya elevenedett meg a

településen. A kántáló csoportok házról házra járva vitték el a karácsony örömhírét, énekszóval és jókívánságokkal köszöntve a családokat. A ruszin kántálás nemcsak ünnepi hangulatot teremtett, hanem erősítette a közösségi összetartozást és a hagyományok továbbélését is. Az esti templomi szertartás előtt a gyermekek betlehemes pástorjátéka különleges élményt nyújtott a jelenlévők számára. Az előadás Jézus születésének történetét idézte meg, egyszerű, mégis megható formában. A gyerekek szereplése – a pástorok, angyalok és a Szent Család megjelenítése – méltó módon járult hozzá az ünnep lelki elmélyüléséhez, és felejthetetlen pillanatokot szerzett a híveknek.

Márton-napi lámpás felvonulás Sajópálfalán

Novemberben került megrendezésre Sajópálfalán a Márton-napi lámpás felvonulás, amely szép számmal vonzotta a település lakóit, kicsiket és nagyokat egyaránt. A résztvevők saját készítésű, színes lámpásaikkal vonultak végig a falu utcáin, vidám fénnel világítva be az őszi estét. A lámpások sokfélesége és kreativitása jól tükrözte a közösség összetartását és a hagyományok iránti elkötelezettségét. A felvonulás a Ruszin Háznál ért véget, ahol meleg fogadtatás várta az érkezőket. Zsíros kenyér, forralt bor és meleg tea került az asztalokra, miközben a jó hangulatú beszélgetések

és a közös együttlét tette teljessé az estét. A tábortűz körül összegyűlve a résztvevők fellevenítették Szent Márton legendáját, amely az adakozásról, az önzetlenségről és az emberségről szóló üzenetével ma is aktuális. A Márton-napi lámpás felvonulás nemcsak egy hangulatos közösségi program volt, hanem kiváló alkalom arra is, hogy a hagyományok átörökítése mellett erősítse a közösségi összetartozást és az ünnepre való közös ráhangolódást.

Adventi adománygyűjtés Sajópálfalán

Sajópálfala Község Ruszin Nemzetiségi Önkormányzata sikeresen zárta adventi adománygyűjtő akcióját, amelyhez a település lakói szép számban csatlakoztak. Az összefogás eredményeként több mint 70 zsák adomány gyűlt össze, amelyeket a szervezők a Miskolcra, a Görögkatolikus Missziós Irodába juttattak el. A kezdeményezés során megtapasztalható volt a közösség ereje és az önzetlen segítségnyújtás, amely ismét bebizonyította, hogy Sajópálfala lakói nyitott szívvel fordulnak a rászorulóknak felé. Minden egyes

felajánlás valódi segítséget és reményt jelent azok számára, akiknek az adventi időszakban a legnagyobb szükségük van a támogatásra. Az önkormányzat ezúton is köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy közösen szebbé és tartalmasabbá tehetjük az ünnepi készülődés időszakát.

Takács Zsuzsa

Nemzetiségek napja Szigetszentmiklóson

Ruszin értékek a nemzetiségek ünnepén Szigetszentmiklóson

December 15-én Szigetszentmiklóson ünnepi keretek között rendezték meg a nemzetiségek napját, amely alkalmat adott a városban élő közösségek kulturális örökségének bemutatására, valamint a hagyományok és az összetartozás közös megélésére.

A rendezvény kulturális estjén a Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat irodalmi műsorral és énekkel képviselte közösségét. Az elhangzó ruszin irodalmi szemelvények és dallamok az identitás megőrzésének fontosságára, az anyanyelv és a szellemi örökség továbbadására hívták fel a figyelmet, méltó módon illeszkedve az advent elcsendesedéséhez és ünnepi üzenetéhez.

A kulturális programot gasztronómiai kínálat is kísérte: a ruszin önkormányzat édes és sós süteményekkel, valamint forralt borral látta

vendégül az érdeklődőket, megidézve a közösségi együttlétek hagyományos, meghitt hangulatát.

A műsorokat követően Szigetszentmiklós hét nemzetiségi önkormányzatának képviselői közösen gyújtották meg az adventi koszorú gyertyáját. A közös gyertyagyújtás szimbolikusan is kifejezte a nemzetiségek közötti egységet, az egymás iránti tiszteletet és a békés együttélés értékeit. Az est zárásaként kötetlen beszélgetés és ételkóstolás következett, amely tovább erősítette a közösségek közötti kapcsolatokat.

A nemzetiségek napja idén is megerősítette: a ruszin közösség aktív jelenléte és értékei fontos részét képezik Szigetszentmiklós kulturális életének, és hozzájárulnak ahhoz, hogy hagyományaink élő módon adódjanak tovább a jövő nemzedékei számára.

Ruszin hagyományok a szentesti szálláskeresésben

Szigetszentmiklóson

December 24-én, szenteste napján Szigetszentmiklóson, az Árpád-házi Szent Piroska Görögkatolikus templomban bensőséges ünnepi alkalom keretében elevenedett meg a szálláskeresés hagyománya. Az előadás a karácsony mély lelki üzenetét hordozva, a ruszin és görögkatolikus hagyományok szellemében idézte fel Jézus születésének történetét.

A szálláskeresés eljátszása a befogadás, az irgalom és a szeretet fontosságára irányította a figyelmet. A templom csendjében és szakrális terében a jelenlévők nem csupán szemlélői, hanem lelki részesei is lehettek annak az útnak, amelyen Mária és József a betlehemi éjszaka felé haladt. A hagyomány a ruszin népi vallásosság egyik meghatározó elemeként segíti a karácsony misztériumának átélését.

A szentesti szálláskeresés a közösség számára egyszerre jelentett lelki felkészülést és hagyományörző alkalmat, amelyben a ruszin gyökerek, a dallamok és az örökölt szokások tisztelete is megjelent. Az esemény méltó módon illeszkedett a görögkatolikus liturgikus év rendjébe, elmélyítve az ünnepre való várakozást.

Az alkalom megerősítette, hogy a ruszin hagyományok élő módon vannak jelen Szigetszentmiklós közösségi és egyházi életében, és fontos szerepet töltenek be a hit továbbadásában és a közösségi összetartozás erősítésében, különösen Krisztus születésének szent ünnepén.

Deákné Szkiba Annamária, elnök

Tisztelt Olvasók!

Bővebb információt a magyarországi ruszinok életéről WEB oldalunkon találhatnak:

<http://ruszin.com>

Karácsony Szikszón

2025. november 16-án a Szikszói Ruszin Nemzetiségi Önkormányzatnál adventi koszorúk készítésével kezdték a karácsonyt megelőző böjtöt: a görögkatolikus templomban az önkormányzat által támogatott kézműves programon a ruszin hívek és családjaik közösen indultak neki a nagy utazásnak a karácsony felé. Több mint két tucat koszorút áldott meg Gábor atya a jó hangulatú, karácsonyi énekekkel színesített rendezvény végén.

2025. decemberben a Szikszói városi önkormányzat által szervezett adventi vásárokbá és gyertyagyújtásokba is aktívan bekapcsolódott a ruszin önkormányzat: három vásáron vettek részt hagyományos kézműves termékek és forralt bor, valamint forró tea árusításával. A harmadik gyertyagyújtáson a ruszin közösség CHARIS kórusa vezette az áhítatot, fellépésével színesítve az est hangulatát.

December 5-én vasárnap délelőtt a Szikszói görögkatolikus templomban látogatta meg a híveket a ruszin Mikulás.

December 12-én Szikszó város élő adventi

kalendáriumához ruszin közösségünk is csatlakozott, fontos volt hagyományaink bemutatása a lakosság számára.

December 21-én délután a városi adventi koncerten szerepelt a ruszin CHARIS kórus. A nagy sikert arató fellépésen ruszin ősi karácsonyi dallamok is felcsendültek.

Szenteste, az éjféli liturgia előtt, egyik legszebb ruszin szokásukkal, a kántálással köszöntötték a hívek a parókust és családját. Jó volt együtt beleénekelni a világba a Születés örömhírét.

December 25-én délelőtt a karácsonyi Szent Liturgián a Szikszói ruszin közösség gyermekei örvendeztették meg az egész templomi közösséget karácsonyi műsorukkal. A szívhez szóló versek között szép énekeink is felcsendültek. A templomi óévzáró hálaadáson számos ruszin hívővel együtt a Szikszói RNÖ elnök is részt vett.

Béres Gáborné, Szikszói RNÖ

Majorné Zsebesi Borbála a Nemzetiségekért Díj 2025. díjazottja

A Bolgár Művelődési Ház dísztermében 2025. december 18-án Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára ünnepélyes körülmények között átadta a 2025. évi Nemzetiségekért Díjakat. A hazai ruszin közösség díjazottja Majorné Zsebesi Borbála, a mucsonyi Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola tanítója, aki több évtizede oktatja a ruszin nyelv és népismeret tantárgyat

Majorné Zsebesi Borbála 1955. augusztus 31-én született Szikszón. 1978-ban az egri, az egykori Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán történelem-orosz szakon szerezte meg tanári diplomáját.

A Szent Péter Görögkatolikus Általános Iskolában 1973. óta dolgozik. A rendszerváltás után megszűnt az orosz nyelv oktatása és felmerült benne a kérdés: hogyan tovább? Ekkor keresték meg a Mucsonyban nagy számban élő ruszin közösség tagjai és együtt indítványozták a ruszin nyelv oktatásának bevezetését az általános iskolában. A fiatal tanárnő lelkesedéssel látott neki a ruszin nyelv oktatásának szervezéséhez. Elkészítette a ruszin nyelv oktatásának tantervét, amelyet az Oktatási Minisztérium jóváhagyott, tanulócsoportokat állított össze, pályázatokat adott be,

anyanyelvi tábort szervezett, ruszin ének- és táncsoportot hozott létre. A ruszin nyelvet tanuló diákok nagy sikerrel lépnek fel nemzetiségi rendezvényeken, külföldön, részt vettek ruszin anyanyelvi tábortokban és hagyományörző rendezvényeken. Jelenleg 39 kisdíák vesz részt a ruszin nyelv és népismeret oktatásban, a ruszin ifjúsági táncsoportnak 16 tagja van.

1994-ben hazánkban elsőként Mucsonyban alakult meg a települési ruszin önkormányzat, amelynek több cikluson át elnöke volt. 2006-2010 között tagja volt a B-A-Z Vármegyei Területi Ruszin Önkormányzat képviselő-testületének. Aktivitásának és kitartásának tudható be a sok sikeres pályázat, amelyek lehetőséget nyújtottak a hazánkban és külföldön élő ruszin közösségek, nemzetársaink életének és tevékenységének megismeréséhez.

2012-ben az Országos Ruszin Önkormányzat közgyűlése a ruszin nyelv oktatása és ápolása, a ruszin népi hagyományok megőrzése és a ruszin önkormányzatiság terén végzett tevékenységéért Majorné Zsebesi Borbálának Hodinka Antal Díjat adományozott.

A Magasságbeli prófétája

Lassan elcsendesedik a betlehemi hajlék, amelyet József gondoskodása felváltott egy jobb, lakhatásra alkalmas épületre. A tűzhely melege kihűlt, a friss cipó illata is elszállt. Lakói úton vannak Egyiptom felé. A gyermeksírokat jelző emlékkövek tornyosodnak a tartomány zsidó temetőiben. Anyák küszködnek könnyeikkel, apák búskomoran néznek a jövő felé, mondván: „Ha ez bekövetkezett, mi lesz még?”

A hatalmas római birodalom székhelyén, Rómában a márványból faragott császári trónszéken az uralkodók váltották egymást. Kinek a gyilkosság, vagy az intrika következményeként került halandó teste a föld mélyébe.

A távoli földrész Jeruzsálem központtal, családi alapon igyekszik még tartani magát. A Nagy Heródes dinasztia nehezen adta meg magát.

Az ott élő emberek új generációja jelenik meg, Krisztus kortársaiként, a 30-dik évüket érték el. Egy hitbéli közösség tagjaiként, alkalmazkodó, olykor lázadó egyénként az uralkodói ház rendelkezésével szemben.

E közösség prófétai személye elsősorban az Úr Krisztus, aki a maga csendességével és szorgalmával beépül ebbe a közösségbe, amely elsősorban a hagyományokra épül és zsinagógái. Itt mutatja meg tudását, isteni tulajdonságai lassan ismertté lesznek lakókörnyezetében. Ismeri az írásokat, tud olvasni, ismeri a Tórára épülő zsidó hagyományokat, ismeri népének történelmét.

Ismertté lesz közösségbe épülő alkata miatt, jó fizikummal bíró kétkezi munkás.

Környezetét építi, alakítja fizikailag, szellemileg. Jó hatással van embertársaira. Sajátjaira és az idegenekre is. Követői lesznek, akiktől elvárja a türelmet, alázatosságot, egymás iránti szeretetteljes figyelmet. Csendes szavú. Szavai imádság.

Júdea hatalmas pusztaságát a Jordán folyó teszi széppé, termékenyvé. Ifjúként itt él a Zakariás próféta próféta fia, keresztelő szent János. Hangja messzire hallatszik, szívbeható. Az új generációt igyekszik megszólítani. A lelki szabadság hangján szólal meg. A

zsidó nép történelmi szemléletét meghatározta az egyiptomi, majd a babiloni fogság. Most a római birodalom törvénye szerint kellene élni a népnek. Keresztelő Szent János a lelki szabadságot hirdeti, amely minden földi törvény fölött van. Hirdeti, hogy egyedül az Istenbe vetett hit ad szabadságot az embernek, a hitből fakadóan pedig üdvösséget. Mai szóval ennek „project manager” Jézus Krisztus!

A hozzá érkező Jézusra mutat: „Nézzétek Ő az Isten Báránya, Ő veszi el a világ bűneit.” Hallgatóságának feladata: „Térjete meg és tartsatok bűnbánatot, mert elérkezett az Isten országa.” A bűnbánat által válik az ember Krisztus Jézus követőjévé.

Keresztelő János Jézushoz irányítja az embereket: Ő magát méltatlannak tartja arra, hogy Isten meghívó szavát közölje az emberekkel, mivel Jézus is a környezetében van hozzá küldi őket: „Őt hallgassátok!” Sokan követik az Urat, mert úgy beszél, mint akinek hatalma van.

Az Isten szava éltető erő. Éltet bennünket a jelenben és felkészít bennünket a következő időszakra is.

Most a rövid farsangi idő következik, majd a húsvét előtti böjti időszak. Ezek a liturgikus idők adnak alkalmat lelkünk gondozására. Életmódunk, életvitelünk megváltoztatására. Erre szólít Keresztelő Szent János, és követésére hív az üdvösséget adó Krisztus, aki isteni mivoltát megmutatta, életével, szenvedésével, halálával és örök életet adó feltámadásával.

Meghívásunk a halhatatlan örök életre szóló meghívás. Hit-vallással valljuk Őt megváltónknak és üdvözítőnknek.

Aranyszájú Szent János liturgiájának szent szövegeit imádkozva mondjuk: „Jertek, imádjuk Krisztus és boruljunk le előtte, üdvözíts minket Isten Fia, aki halottaiból feltámadtál, énekeljük Néked: Alleluja!”

Szónoczkai János Mihály

Vízkereszt

Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita Budapesten, a Fő utcai Szent Flórián templomban a Szent Liturgia után a Batthyány térnél megszentelte a Duna vizét. Minden korábbinál erősebb és mélyebb Istenbe kapaszkodásra buzdított.

Szolnokon Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita egyesével mártotta Tisza vizébe a hármast gyertya lángjait, majd imádság kíséretében háromszori ráleheléssel, kezével és keresztjével érintve szentelte meg a folyót. A vízből merített egy kancsóval és szokásához híven most is ivott belőle egy kortyot.

Magyarországon vízszentelést tartottak még a Hortobágyon, Tokajban és a Tisza-tavon.

Forrás: <https://hd.gorogkatolikus.hu/>

November

11.06.: Az Országos Ruszin Önkormányzat **rendkívüli közgyűlést** tartott ORÖ Gyarmat utcai székházában. Az ülés napirendjén szerepelt: Megkeresés nemzetiségi utónév és családi név ügyében, valamint a Nemzetiségi lista állításának megtárgyalása a 2026. évi országgyűlési választásokra.

11.06.: A Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat Hodinka Antal emléknapot rendezett az ORÖ Gyarmat utcai székházának üléstermében. Az emlékező Panachidát Tivadar Mihály görögkatolikus áldozópap végezte, majd **Hodinka Antal, a magyar lapok hasábjain (1926-1979)** címmel dr. Káprály Mihály, a Hodinka Antal Ruszin Tudományos Intézet vezetője tartott előadást. Az ünnepi megemlékezés, köszöntő beszédek után a számos érdeklődő megtekintette a Hodinka Antal akadémikus hagyatékának kiállítását, amelyet a Fedinecz Atanáz Magyarországi Ruszinok Közérdekű Muzeális Gyűjteménye és Kiállítóhelye őriz.

11.09.: A Fővárosi, a Budapest Főváros XIII. kerületi és a Terézvárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzatok megemlékezést tartottak boldog **Romzsa Tódor** görögkatolikus püspök vértanúságának 76. évfordulója alkalmából a Rózsák terei Istenszülő oltalma görögkatolikus templomban. A rendezvény ünnepi ószláv nyelvű Szent Liturgiával és Panachidával kezdődött. Az egyházi szertartást követően a templom hittan termében Tivadar Mihály atya és Dr. Lyavinecz Marianna előadást tartottak Romzsa Tódor életéről. A megemlékezés a Largamente Vegyeskar előadásával záródott.

11.13.: A Vámosújfalui Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat által a Faluházban megrendezésre került a vértanú görögkatolikus papokra való megemlékezésről szóló rendezvény. Telenkó Bazil Mihály néprajzkutató előadása után a „**Vértanúságra ítélve**” című filmet nézhették meg a közösség tagjai

11.19: A Néprajzi Múzeum által a ruszin származású néprajzkutató, nyelvész, irodalomtörténész **Sztripszky Hiador** születésének 150. évfordulója alkalmából rendezett emlékkonferencia nagy érdeklődést keltett a közösségünkben. A

Néprajzi Múzeum értékes máramarosi gyűjteménye az ő kutatásainak köszönhetően jött létre. A konferencián Sztripszky Hiador néprajzi terepmunkájával ismerkedtünk meg, szülőföldje - Kárpátalja népi kultúrája volt fókuszban. A rendezvényt dr. Kemecsi Lajos, a Néprajzi Múzeum főigazgatója nyitotta meg köszöntőbeszédével, ezt követően Viga Gyula A néprajzos Sztripszky Hiador, Bata Tímea Máramaros Sztripszky Hiador fényképein az első világháború előtti években, Terdik Szilveszter Görögkatolikus szobrok? Kérdések és válaszok Sztripszky Hiador gyűjtései kapcsán, Sedlmayr Krisztina Sztripszky Hiador máramarosi gyűjtőútjai. Családi emlékezet – válogatás a Sztripszky család fényképeiből című előadásokat hallgatták meg a résztvevők.

11.21.: A Magyarországi Ruszinok/Rutének Országos Szövetsége, a BAZ Váregyei Területi és a Miskolc MJV Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében **Karácsonyváro** című ünnepséget és közmeghallgatást tartottak, Betlehemes műsorral felléptek az ORÖ Közgyűlésének tagjai.

11.22.: Hejőkeresztúri RNÖ megtartotta a 2025. évi Közmeghallgatását, ezt követte a „**Várakozás. Készüljünk közösen a Betlehemi csodára**” ruszin kulturális est. A rendezvény gazdag programja által a néprajzi és egyháztörténeti előadásokon túl

a ruszin folklór világába is betekintést nyerhettünk. Értékes tartalmú előadásaikkal Hortobágyi György „Görögkatolikus Ruszinok Hejőkeresztúrtban”, Telenkó Bazil Mihály „Kulturális örökség hagyományozódása a magyarországi ruszin közösségekben”, Szűcs Béla görögkatolikus parókus: „Mitől „buli” a Karácsony” elnyerték a nagylétszámú vendégek figyelmét és érdeklődését. Bán Anna és Mária, valamint Duliskovich-Szónoczki Jakab előadták kedvenc ruszin karácsonyi dalaikat, a Miskolci Ruszin Énekcsoport liturgikus ruszin dalokat énekelt. A rendezvény teljes ideje alatt „Képek a ruszin történelem napjaiból” kiállítás működött. Azt est a karácsonyi felkészülés jegyében közös ruszin nyelvű kántáló énekek tanulásával fejeződött be, majd a vendéglátás közben lehetőség nyílt baráti kapcsolatok elmélyítésére. A helyi ruszin identitású vendégeken kívül más települések ruszin önkormányzatának képviselői is jelen voltak.

11.22.: Ruszin családi napot szerveztek együttműködve az Újbudai, Fővárosi, XIII., XIV., XVI. és XIX. kerületi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzatok az Újbudai Közösségi Ház udvarán. A családi napot közösségépítő szándékkal rendezték, lehetőséget teremtve Budapest különböző kerületeiben élő ruszin családok számára az egymással való ismerkedésre, anyanyelvükön való kommunikálásra, a hagyományos receptek alapján való ételkészítés közös élményének megélésére, mindezzel a felnőttek és gyerekek identitását és hovatartozását erősítve.

11.26.: A Komlósikai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat Szépkorúak rendezvényt tartott. A Komlósikai Ruszin Nemzetiségi Óvoda műsora után a Komlósikai Ruszin Nemzetiségi Népdalkör lépett fel. A vacsorát követően minden szépkorú ajándékcsomagot kapott. A rendezvény további támogatói voltak Komlóska Község Önkormányzata és a Komlósikai Önkéntes Tűzoltó Egyesület.

11.29.: A Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat Prokop Olga művésznő születésének 85. évfordulója alkalmából emlékestet szerveztek több Budapesti RNÖ-vel együttműködve. A rendezvényen a hajdan Prokop Olga által alapított Kárpátaljai „Babóvka” ruszin folklór együttes nyújtott különleges élményt az emlékkoncertjükkel, amely során a ruszin balladák, népdalok túl Prokop Olga gazdag életútját is bemutatták. A koncert után, az állófogadás alatt hosszú baráti beszélgetések folytak az együttes és a közösségünk tagjai között a mindannyiunk által ismert és szeretett művésznőről.

11.29.: A Debrecen-Józsa Görögkatolikus Ruszin Közösségi Ház mellett található Örömhírvétel Görögkatolikus Templom új harangját áldotta meg Kocsis Fülöp, a Hajdúdorogi Görögkatolikus Főegyházmegye érsek-metropolitája. A szentelési szertartás után vecsernye és agapé várta a híveket.

December

12.06.: A Váci Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat a Madách Imre Művelődési Központban **Történelem, etnográfia, orvostörténelem egy fedél alatt** címmel **Kárpátalja múltja és kulturális öröksége a tudomány és az emberi sorsok tükrében** tematikus rendezvényt tartott. A számos érdeklődő meghallgatta dr. Botlik

József PhD, történész, egyetemi docens Amit Kárpátaljáról tudni kell és érdemes című előadását Kárpátalja történetét feldolgozó kötetéről. Dr. Kótyuk Erzsébet PhD, néprajzkutató és orvostörténész Az orvoslás bűvöletében – az etnográfia és az orvostörténelem kapcsolatáról című előadása váltott ki nagy érdeklődést. Az esemény résztvevőit köszöntötte Matkovich Ilona Zsuzsanna, Vác város polgármestere. A rendezvény díszvendége, Farkas Sándor zenevirtuóz biztosította a rendezvény zenei hangulatát. A helyszínen a szerzők kötetét kedvezményes áron értékesítették, valamint képes prezentáció, kötetlen beszélgetés és baráti együttlét várta a résztvevőket.

12.06.: Ruszin hagyományörző Mikulás Ünnepséget szervezett az FRNÖ a Terézvárosi és a XIII. kerületi ruszin önkormányzatokkal együttműködve. Az ünnepségen nagy létszámmal voltak jelen gyerekek, akik szüleikkel együtt érkeztek Budapest különböző részeiről. A Tivadar Alexandra által vezetett Ruszin zenestúdió foglalkozásait látogató gyerekek versekkel és dalokkal várták a Mikulást, aki ajándékokkal érkezett. Az ajándékozást követően kézműves foglalkozáson lehetett részt venni, ahol adventi koszorúk és csodás karácsonyi díszek készültek Szócska Györgyi és Szolnoki Lea segítségével. Délután a Rózsák terei templomban Szent Miklós tiszteletére tartott misén vettek részt a családok. Az ünnepség a IV. kerületi RNÖ székházában folytatódott. Kedik Anna és Magdaléna fantasztikus Mikulás estét szervezett.

12.11.: Az Udvari István Magyarországi Ruszinok Könyvtára Pécsen tartott rendezvényt, amely során a pécsi Hodinka Antal emléktábla megkoszorúzására került sor, a koszorúkat a ruszin közösség tagjai helyezték el a professzor születésének 161. és halálának 79. évének emlékére, este pedig a Hodinka kötetek bemutatója volt. Erre az alkalomra 15 kötet Hodinka dokumentumot állítottak ki a könyvtár gyűjteményéből. Pályázati azonosító: NKUL-KP-1-2025/3-000185.

12.12.: Az Országos Ruszin Önkormányzat Közgyűlése a Zuglói Nemzetiségek Háza üléstermében megtartotta rendes ülését. Napirendi javaslatok voltak: Az elnök beszámolója a két ülés közötti munkáról, a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az átruházott hatáskörben hozott, valamint a Közgyűlési hatáskörben született döntésekről, megkeresés megtárgyalása nemzetiségi

családi nevek ügyében, az ORÖ és intézményei 2026. évre vonatkozó belső ellenőrzési tervének jóváhagyása, az ORÖ 2026. évi Munkatervének megtárgyalása, a Hodinka Antal Díj meghirdetése 2026-ra, a Nemzetiségi Támogatási Albizottság testületébe való delegálás helyzetének megtárgyalása, az Udvari István Magyarországi Ruszinok Könyvtára, Fedinecz Atanáz Magyarországi Ruszinok Közérdekű Muzeális Gyűjteménye és Kiállítóhelye, a Hodinka Antal Ruszin Tudományos Intézet, az Országos Ruszin Önkormányzat Hivatala, az Országos Ruszin Önkormányzat 2025. évi költségvetésének módosítása, a „Jónak lenni jó!” karitatív kezdeményezés támogatása.

12.12.: Az Országos Ruszin Önkormányzat a Zuglói Nemzetiségek Háza üléstermében rendezte meg **A ruszin önkormányzatiság 30 éve** című rendezvényt. Giricz Vera, az Országgyűlés ruszin nemzetiségi szószólója beszédét követően az ORÖ Közgyűlésének tagjai Adventi karácsonyi műsorral lepték meg a közönséget: a Betlehemi jelenetben részt vettek: Kramarenko Viktor, Kramarenko András, Giricz Viktor, Duliskovics Viktor és Hladinec Péter, a Betlehem készítője. Közreműködtek Tóth Ildikó és Bacsai János. Az estet állófogadás zárta.

12.16.: Az FRNÖ részt vett az „Összhang” című **Fotókiállítás** megnyitóján, ahol budapesti nemzetiségi fotóművészek alkotásait lehetett megtekinteni, többek között Finkelyberg Popovics Jáná ruszin származású fotóművész négy alkotását is. A fotókiállítást a Fővárosi Önkormányzat és a

Budapesti Művelődési Központ szervezte Budapest VI. kerületében, a Király utca 67. alatt található Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Házban. A kiállítás megtekinthető 2026. január 30-ig.

12.20.: Az Érd Megyei Jogú Város, a Budapest Józsefvárosi, Terézvárosi, Ferencvárosi, a III., XII., XVII. ker.-i Ruszin Nemzetiségi Önkormányzatok, valamint a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Egyesület közös szervezésében Budapesten, a Kárpátaljai Szövetség Városligeti fasori székházának dísztermében **Adventi koncertet** tartottak. Köszöntőt mondott dr. Lyavinecz Sztjepán, a Józsefvárosi RNÖ és a HORUE elnöke, Pókos István, az Érdi RNÖ elnöke, valamint Sajtos Mijo a Horvátországi „Rusnak” Kulturális egyesület elnöke. Ezután következett Kovács Sándor Magyar Örökség-díjas honismereti író „Vereckei Határkő” filmvetítéses előadása. Ezután következett a program zenei része, felléptek Izsák József (hegedű), Donyec István (xilofon) és Ács Gergő (marimba) zenélő harangok című produkcióval, Dzsanda Mihály (gitár, ének) ruszin folklór műsorral és Liszenko Nikola, a Lvivi Zeneakadémia végzőse. A műsort a horvátországi „Rusnak Drustvo Rusina RH” Horvátországi „Rusnak” Kulturális egyesület, vezetője Hnatko Natalija, fellépése zárta. A rendezvény állófogadással ért véget.

Выдає Вседержавное Русинське Самосправованя / Kiadja az Országos Ruszin Önkormányzat

Отвічателный видаватель: Віктор Крамаренко / Felelős kiadó: Kramarenko Viktor

Члены редакції: Віктор Гіріц – главный редактор, Др. Михаил Капраль – редактор, Янош Мигаль Соноцький – редактор, Ирина Сюч-Ворінка – секретарь.

Выданя нашої новинки пудпорує Уряд Мадярщини.

A szerkesztőbizottság tagjai: Giricz Viktor – főszerkesztő, dr. Káprály Mihály – szerkesztő, Szónoczky János Mihály – szerkesztő, Szűcs-Vorinka Irén – szerkesztőségi titkár.

Lapunk kiadásának támogatója Magyarország Kormánya.

A szerkesztőség elérhetőségei: Cím: 1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b. Tel./Fax: (06-1) 468-2636 <http://ruszin.com>

E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com ISSN: 1785-1149 Kivitelezési munkálatok: Croatica Nonprofit Kft.

A lapban megjelent cikkek felhasználása kizárólag a „Ruszin Világ”-ra való hivatkozással lehetséges.